

SZERKESZTŐI IRODA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Égész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy óra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárti, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy ccentimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvtári cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Ne tovább.

Denique! Bauer báró, a közös hadügyminiszter, ha némileg tágit is az eredeti követeléseitől, — a mint a közönséges miniszteri tanácskozásokról a legújabb tudósításokból kitétni — nem hajlandó annyit engedni a megnyitni akar a két állam finansziálási helyzetébe, akár pedig az általános külpolitikai állapot megkíván.

Azt még a beavatottak is úgy látják, hogy az európai béke fenyegetve nincs.

Azok, a kik beavatva a titkos politika szövetségébe nincsenek megépítve tűzbe dugni készek a kezüket arra nézve, hogy a külpolitikai helyzetet bonyodalmak egyáltalán nem fenyegetik.

E mellett csak nem régen fejezték be az őszi nagy hadgyakorlatok. Egy részén Vilmos német császár és a magyar király is jelen volt, s a legteljesebb elismerésnek adtak kifejezést a közös és honvédsereg harcalképessége és kitartása — valamint felszerelésének kifogástalan voltáról.

Már most a mi laikus eszünkkel sehogys tudjuk megérteni, hogy mikor a hadseregünk ilyen pompásan van felszerelve, úgy hogy a szomszéd államok uralkodói is úgy látják, hogy a hadsereg szükségleteiről jól van gondoskodva és a védelem szempontjából jól ki van készítve minden megkívánhatóság dolgában — hogy ilyen körülmények között Bauer báró mit akar innét újabb 20 vagy 25 millióval hadügyi szükségletek czimén épen akkor, a mikor a pénzügyi helyzet a legnagyobb takarékosságra int?

Wekerle nagy fáradsággal — legálább papiroson — helyreállította Magyarországon a pénzügyi egyensúlyt.

Ugy vannak berendezve állami szükségleteink, hogy az egyensúly megbontása nélkül is reményünk lehet azokat kielégíteni.

Ma az adók, tehát a direkt államjövödelmi források a legteljesebben ki vannak használva.

Az adóprás már jobban nem hoz-

ható működésbe, mint a hogy az jelenleg történik.

Az adózó polgárság már újabb terheket meg nem bír.

Országos csapások sujtják a nemzetet. A polgárság jövedelmei apadnak.

Vannak égető szükségletek az anyagi vagyonsodás, úgy mint az ipari és kulturális, valamint a gazdasági életünkben, és nem tudjuk kielégíteni őket, mert a pénzügyi helyzetnek ez uton való újabb megbontása olyan csapás volna rajtunk, a melyet évtizedeken nem volnánk képesek kiépíteni.

Az állam nevetéségesen szegényes módon javadalmazza az alkalmazottjait, a kik az élet egyre növekvő igényeivel szemben nem képesek a megélhetés egyszerű eszközeit is megszerezni maguknak.

És ilyen viszonyok között elő áll Bauer báró a maga egész telhetetlenségében, és követeli a rengeteg milliókat, nem indokolható katonai szükségletekre, követeli akkor, a midőn még a rendes és el nem ódázható szükségletekre sem telik az állampénztárból.

Hát ez magyarul szólva olyan bolond dolog, a melyet sem Wekerle, sem Steinbach osztrák kollegája sem tekinthetnek egyébként olyan bolondságnál, a melyet nem szokás komoly számba venni.

És mi reméljük is, hogy a közös hadügyminiszter bolond követelésével mindkét pénzügyminiszter érdeme szerint bánik el.

Mi legalább nem tanácsoljuk Wekerlének, hogy beadja a derekát olyan esztelen követelések előtt, miket Bauer báró támaszt, mert ez egyenesen azt idézné fel, hogy az adóprás is megtagadja a szolgálatot és a nemzeti vagyonsodás forrásai ismét csudarul kiapadnának.

Ha a két pénzügyminiszter keményen tartja magát mellőlük sorakoznak a parlament kiküldöttségei a delegációk is s megmagyarázzák Bauer bárónak, hogy a hadsereg eme milliók nélkül is elég erős, s a nemzetek nem azért vannak, hogy minden vérüket és pénzüket a hadügyi szükségletnek keresztelt Moloch éles torkába tömjék.

Politikai hír.

Apponyi gróf válaszlátja. Apponyi Albert gróf toadására Jászberényben nagy készülődések folynak. A hatvani állomásig küldöttség megy elbe, melynek tagjai Valus János városi tanácsos, Takácsy Endre és Tóth Béla ügyvédek, Sárközy János földbírtokos és Szalay Károly gimnásiumi tanár. Jászberényben a polgármester fogadja Apponyit, a ki Konez Menyhért prépost-plébános vendége lesz s a városházán mondja el beszámoló beszédét. A banket a városháza nagytermében tartják meg. Apponyi még az nap este ismét elutazik Jászberényből.

A bécsi tanácskozások.

A két kormány közös tanácskozásairól s főleg a hadügyi követelésekről újabbán következő részleteket adjuk:

Egyik bécsi tudósítás szerint a közös hadügyminiszter többlet-követeléseit többletnek. A hadügyminiszterium ugyanis nem kívánja azt, hogy a két 18.6 millió forint egyezsere vétessék fel a jövő évi költségvetésbe.

Az egyik rész azonnal esedékessé válik. E többlet-követeléseket szükségessé teszi az idei rossz termés, az élelmiszerek megdrágulása, a mi természetesen a csapatok élelmezésénél is jelentékeny szerepet játszik. Az ezekre alapított követelések ellen körülbelül nem is igen lehet kifogásokat tenni, ezeket akarva, nem akarva, meg kell szavazni.

A többlet-követeléseknek egy másik része abból ered, hogy a füst nélkül való löport most nagyobb mennyiségben kell beszerezni. Ez ellen sem lenne a pénzügyminiszternek valami szigorú kifogásai, hanem a hadügyminiszter követeléseinek másik csoportja az, a melylyel szemben csak ellenzék csinaltak.

Az e csoportba eső követelések nem egyezsere, hanem részletenként terhelnek a közös költségvetést s ezeket a hadügyminiszter ama régóta hangoztatott szükséggel indokolja, hogy a békesállományt növelni s a tisztek számát szaporítani kell; a 18.6 millió forintnak többi részét főképp e célok megvalósítására kéri a hadügyminiszter részletekben, úgy, hogy e czimén évről-évre bizonyos kvóta szerinti összeg vétessék fel a hadügyi budgetbe.

Bauer báró töle telhetőség indokolta e követelést azokkal a motívumokkal, a melyek jobbra már ismeretesek. De vele szemben határozott állást foglal a két pénzügyminiszter.

Kifejtették, hogy mily óriási megerőltetésbe került a deficitnek az államköltségvetésben való megszüntetése s hogy a mostani hadügyi követelések nagymértékben fenyegetik a pénzügyi helyzetet; már azok a

követelések is, a melyeket a kényszerhelyzet indokol, veszedelmét hozhatnak, hát még az, ha bizonyos részletekkel a jövő évek költségvetéseit is megterhelik!

Wekerle pénzügyminiszter határozottan a visszalépéssel fenyegetőzött az esetre ha a hadügyminiszter le nem szállítja követeléseit s hir szerint a magyar miniszterium a Wekerle állapontjára szolidárisnak nyilatkozott. A két pénzügyminiszternek határozott kijelentése csakugyan engedékenységre bírta Bauer bárót és követeléseinek egy részétől elállott, de azok más részeihez szilárdul ragaszkodik. Véglegesen a hétfőn tartandó konferencián döntenek s azután a végleges megállapodás ugyancsak hétfőn a király elnökelete alatt tartandó konferencián jön létre.

Annyi tehát már kétségtelen, hogy a jövő évi hadügyi budget jelentékeny módon magasabb lesz mint volt az ide, sőt szomorú kilátás van arra is, hogy a jövő évek hadügyi kiadásainak fokozatos emelését már szombatost előre megállapítják.

Püspöki Jubileum.

Kun Bertalan ev. ref. püspök 25 éves jubilumát Miskolcson vasárnap nagy fénnel ülték meg.

Szombaton a család és a nagyszámú rokonság ünnepelte a jubilans püspököt. Vasárnap reggel a főgimnázium udvarán gyülekezett az ünnepelő közönség, innen a menet óriási kísérettel a földszintet új templomba.

Az istentiszteletet a sárospataki főiskola énekkara nyitotta meg, azután Kun Bertalan imádkozott megköszönve a gondviselésnek a kegyet, hogy megérhette ezt a szép napot.

Majd Mitrovics, pataki teológiai tanár nagyszabású, szép beszédben méltatta Kun érdemeit, elmondva életrajzát, leírva működését és érdemeit.

Végül a miskolci dalegységet énekelt egyenhangy szép templomi dalt.

Az után kerületi gyűlés volt. Vay Miklós br. helyett, a ki beteg, Komáromy alispán elnöklött. Komáromy az egyházkerület nevében üdvözölte az ősz püspököt, s egyuttal átadta neki az összegyűjtött, 3000 frtból álló, Kun-alapítvány alapító levelét.

Az alapítvány kamatait csak a püspök oszthatja ki egyházi célokra. A miskolci egyház nevében Mikuleczky gondnok üdvözölte az ünnepeltet, egy értékes serleget adva át neki és egy albumot a kerületi közép- és főiskolák tanárainak arcképeivel.

A kerületi közgyűlés többi tárgyat a hétfői ülésen fogják elintézni. A megyeházán fogadta a tisztelő küldöttségeket, számszerint huszonötöt.

Köztük a honvéd tisztikar küldöttségét, Al-

bori báró altábornagy vezetése alatt, továbbá az egyházkerület, a miskolci ref. egyház, a szomszédos református és evangélikus körletek küldöttségeit, a katolikus papság, izraelita hitközség, Miskolc városa és a megye a pataki főiskola és a különböző testületek küldöttségeit.

Délután 2 órakor lakoma volt a Menth fogadóban melyen 350 ember vett részt. Többek között: Péchy Tamás, Szász Károly, Szász Domokos, Zelenka és Sárközy püspökök, Vay Béla és Elemér, Radvánszky Géza, Miklós és Ödön, bárók, Abrányi Kornél, Váday Károly, Horváth Lajos képviselők, továbbá Nyári Béla, Gönczy Pál, Melcszer Gyula, Lévy József, Szilassy Aladár, továbbá Albori és Theuerkauf tábornokok s Miskolc városának összes intelligenciája. Felköszöntöket mondtak: Kun Bertalan a királyra, Vay Béla és Tóth Dániel a miskolci egyház nevében, továbbá Szász Károly az ünnepelt tiszamelléki püspökre, Fejes a protestáns egyház jelenlévő püspökeit és főgondnokait köszöntötte fel, Szász Domokos a két testvérfelvezet uniójára tritette poharát.

Kun Bertalan Vay Miklósa mondott szép felköszöntőt. Nagy hatást tett Albori báró felköszöntője, melyben a polgárság és a katonaság közötti egyetértés szükséges voltát hangoztatta s melyet magyar szóval úgy fejezett be, hogy „éljen az első magyar ember és a magyar hazai!”

Üdvözlő táviratok érkeztek Apponyi Albert gróftól, Tisza Lajos gróftól, Vay Miklós báróttól, Pap Gáborról, a dunamelléki ref. kerülettől, Horváthy Nándortól, Lauka Gusztávól, bndapesti teológiai intézettől stb.

Este a jubiláló püspök tiszteletére hangverseny volt a színházban, melyen óriás közönség volt jelen.

Közreműködtök: Kun Margit és Hollosy Koraília zongorajátékkal, a diósgyőri vasgyár dalegységtetének egy kvartettje, a pataki énekkar, a miskolci dalegységtet és a katonai zenekar.

Kolozsvármegye

legtöbb adótfizető vármegye-bizottsági tagjainak ideiglenes névjegyzéke 1892 évre.

Gr. Bánffy György 7343 frt 08 egyketted kr. Szabó József 2139 frt 43 kr. Bakó Ferenc 1936 frt 34 kr. P. Horváth Kálmán 1929 frt 03 kr. Br. Jósika Lajos 1925 frt 82 kr. Br. Bánffy Ernő 1560 frt 34 kr. Korbuly Bogdán 1735 frt 60 kr. Rosenberger Bernát 1632 frt 90 kr. Gr. Bély Kálmán 1540 frt 66 kr. Hirsch Adolf 1153 frt 31 kr. Sigmund Ákos 1087 frt 37 kr. Gr. Teleky László Gyula 836 frt 96 kr. Dr. Groisz Béla 832 frt 80 kr. Sombory Lajos 816 frt 30 kr. Szentiványi Gyula 806 frt 68 kr. Br. Kemény Gyula 779 frt 63 kr. Tamásy Péter 754 frt 75 kr. Winkler Frigyes 739 frt 70 kr. Br. Löwenthal Károly 717 frt 80 kr.

AZ „ELLENZÉK TÁRCZÁJA”.

1891. szeptember 22

Emlébeszéd

gróf Széchenyi István születésének százados évfordulóján, 1891. szept. 21.

(A kolozsvári ev. ref. koll. iskolai ünnepén tartotta Szabó Sámuel)

Sem a készülésre kiszabott idő rövidsége, sem a férfiú nagysága, kit megleveníteni gyűltünk össze: nem engedik, hogy beszédem a rendkívüli alkalomhoz méltó legyen.

Mondhatnék csak ennyit:

Gróf Széchenyi István e napon 100 évvel ezelőtt született; jertek! boruljunk le, és adjunk halált Istennek, hogy e szegény nemzetet vele megáldotta. Neki tehetőséget és erőt adott, hogy egész életét hazájának szentelhesse. És befeljezhetném.

Széchenyi érdemeit az ismeretes meg szokott naggyó frázisokkal hirdetni: méltatlan volna hozzánk, és hozzánk. A gyermeki tisztelet és szeretet egyszerű, igaz, szívből fakadó hangja illet meg minket, s illik e bizalmas, mondhatnám családi körhöz, hol a haza reményeinek egy része, szülők s atyai vezetők: a tanítók ülnek együtt. — Ez bátor s megkönnyíti feladatokat.

Széchenyi testi alakját érbe öntötte a művészt, ott emelkedik az ország szívében Budapesten, melyet naggyá tenni segített, az Akadémia palotája előtt, melyet megalapított, a nagy Dunát átfogó lánchidra tekintve, mely az ő Budapest ifjú testvérehez köti. Mit-ha jelképe lenne az új Magyarországnak, hol ez ország külön nyelvű fiainak vére egy mederben foly, akaratukat egy acélgyűrűt kapcsolja össze, jelképe az egyesült erőnek a magyar állam védelmére, szent István koronájának árnyékában.

Széchenyi emlékeztet meg nekünk az ideért ajku költő:

„Hová tekintesz földedre, magyar!

Hol Széchenyi nevét ne lásd megirva

Örök dicsőség fény sugarával? ..

Széchenyi tetteit márványba véste „a történet komoly szavú muzsája.” Az a 25 év Magyarország történetéből, mely szabadságharcunkat megelőzte, reformtörvényeinek élén mindenütt őt találja a legelső között. A magyar fajt biztosítani, intézményeiben megismerni, kimenteni, vagyonban és eszben erősíteni: ezen nagy célokért lángoló törekvés és hálálíg tartó küzdelem tette őt méltóvá, hogy hazánk ma élő legnagyobb fia Kossuth Lajos, őt „legnagyobb magyarnak” nevezze.

A régi ezred év fokán, az új ezred kezdeténél tetteiből merítsük az erőt a további küzdelemre; ő legyen mintája minden ifjunak, — ki életét hazája szolgálatának szenteli.

És itt másodízben végezhetném beszédemet.

Azonban a gyakorlati irány, mely Széchenyi céljait, tetteit jellemzi, arra ösztönöz, hogy mikor az ő nevében gyűltünk össze: együttlétünknek valami maradandó emléket állítsak. Ezért kiválasztottam művei közül azt, mely az élet kezdetén álló ifjúságra nézve legtanulságosabb címe: Önismeret Irt. Döbling magyarázatának vége felé, ugyanazon időtáiban, midőn világhírű „Blick”-jével a magyar alkotmány megsemmisítésével belőlünk összbírodalmat (Gesamtreich) alkotni akaró német kormány férfiak kísérletezeit, a külföld előtt leleplezte és összezsuzta.

Ebből meritem beszédem tárgyát. A jellemzőbb részeket összevonva, a jelen alkalomhoz illesztve, gyakran az író saját szavait használva. Szíves figyelmet kérek.

* * *

Ha e földtekén élt ezer meg ezer bölcs, egyebekben ezer meg ezer véleményre szakadozott: egyben mindannyian egyetértettek; t. i. hogy az önismeret minden emberi bölcsességnek sarkköve. Mert minden élő lény s ekkép minden em-

ber számára létezik bizonyos cél, foglalatosság, melynek ő legjobban megfelelhett s melyen kívül sehol és soha sem gyakorolhatja latentül nyert erejét, sajátosságait egész mértékben.

Kissmerni, elhatározni, melyik ember mire való, minő foglalatosságban felelhet meg legteljesebben céljának, — felette ritkán sikerül. Ezeket körül tán csak egyet-kettőt látunk, ki abban a körben forog, melyben mestere lehetne.

Azon körülmények, melyek nélkül ismeretre nem jutunk: tökéletes világosság, teljesen szabad eszme és szócsere. Korlát nélküli választatás az azon körnek, melyben mindenki forogni kíván.

„A nevelés az emberből mindent kőpezhet” — mondják. — Én pedig azt mondom: soha, senki sem nevelhet mestert, olyanból, ki arra teremve nincs.

Hogy a gyermekek, szabad akaratukra hagyva jó idején meg tudják választani életük célját, azt, mire legelőbb hajlamuk van, — a szülők legszentebb kötelessége, hogy mindent elkövessenek, miszerint ivadékaik úgy lelki és testi jobb tulajdonaikkal, valamint azoknak minden csorbáival és hiányaival, mennyire korukkal járó gyenge itélő tehetőség enged, tökéletesen és minden ámitás nélkül megismerkedjenek.

Oly korban, midőn a gyermek seditlül kezd, gondos szülők csudákat művelhetnek, kiket ha hiányoznak, egyedül az ő színté barát pótolhat némileg.

Az érett ember erős akaratú saját maga mérlegelheti meg magát, — jól-lehet a hű barát e korban is kimondhatatlannul elősegítheti ezen önmagába szállást. Mert az önszeretet és hűség, — az embereknek ezen két legveszedelmesebb csabítója, sokszor még a jobb embert is bolonddá teszi, — annál könnyebben a seletjest.

S ha ez áll — akkor a serdülő, éretlen fiú még inkább ki van téve az öntulbecsülés csabításának; rá nézve mert itélő tehet-

sége fejletlen, még, szükségesebb a szülőknek, vagy jó barátoknak leplezetlen őszinte szava.

Én például — mondja magáról Széchenyi — jókora legénykoromig azon hiedelemben ringatódtam, hogy testileg igen erős vagyok; jóllehet én az emberek nem ugyan leggyengébb, de mégis gyenge sorában lelem helyemet.

Ezen ábrándból mely hűségomnak nem kisért hízelt, úgy hogy valami lenéző zsarnokság vegyült vérembe: engem senki és semmi ki nem zavart. Odahaza nevelve, hízeltől cselekedtől környezve ... ugyan mikép nyilhatok volna fel szemem?!

Ha nyilvános tanodába járok, hol nevelőim nem akadályozzák, hogy tanulótársaimmal érintkezésbe jöjjek, és ezeknek nagyobb része néha-néha irgalmatlanul földhöz vág; sőt ha ezt erősen veszem, és bosszút álmi kívánok, még derék ütlegekkel is megtisztul ... élhettem volna-e tovább azon ábrándban, mely jellememet annyira rontotta, hogy én legerősebb, vagy csak igen is erős vagyok? és ezen bitorolt pretenziom miatt, ha azzal még mindig kevélykedem: nem kacagott volna-e le engem, nagy és kicsiny, kimélotlen hahotával?

Pedig mily kimondhatatlanul hasznos lett volna egész földi pályámra, az ilyféle lecke.

Mert minden, bár a legkisebb, közömbösnek látszó eset is, mely az embert hűségéből, öntulbecsüléséből kiragadja, — bármily fájós és kínos legyen is az efféle operáció, az ember igazi kifejlésére, felemelésére csak üdvös lehet.

Valamint mindenben bizonyos logikai rend szükséges és a kisednek pép helyett lelki eledelt nyújtani: bizonyosan felforgatott rendszer lenne, — úgy hiszem helyesen járok el, ha az önismereti műtétet a testtel kezdem és a lélekkel végzem. Ezuttal azonban csak tárgyam első felével foglalkozom.

1. Milyen nehéz és milyen magas vagyok?

Sokan, kik ezt olvassák, ily nagy pedantizmus nem fognak helyeselni, hogy a testi önismeretet ilyen csekélységekkel kezdjük. Pedig teljes meggyőződéssel állítom, hogy az önismereti műtétben mely tökéletesen úgy sem sikerül soha, lehetetlen felesleges pedantizmussal eljárni. — Általán véve úgy hiszem, hogy számtalan szenvedényes tárgy e világban nem azért nem sikerül, mert nagyon is sok pedantizmussal volt kezelve, hanem éppen ellenkező okból: t. i. annak tárgyalásában az elmulhatatlanság szükséges pedantizmus, mint valami divatból kiküszöbölt unalmas és az igazi lángelmékhez nem illő haszontalanság hiányzott.

— Ki igen súlyos testi ne legyen lovas katoná; az igen kicsiny termétt nem illik előlülőknek valamely törvényhozó testben, megbízottaknak valamely nagy hatalom részéről külföldi követségre, vagy udvari ceremonia mesterek.

A testnek dimensioja határozza el sok és kivált durva nép előtt azon tiszteletnak és hódoltnak mértékét, melyet egyik a másik iránt viseltek.

Csak kevéssel ezelőtt nálunk sokszor nem egyéb, mint kitűnő középösség volt a falusi bíró megválasztásának titka. Miként Arany írja bajszatlan Szűcs György uramról.

Lelki tehetőségek is igen lassan fejlődnek, úgy hogy felette nehezen és keveset tanulnak; ekkép az mit tudtam, engem nyilvános tanodában igazság szerint okvetlen a számárpadra juttatott volna. Ámde azért, mert „est modus in rebus” minden examen után, melyen ügyes combinacio és distribucio következtében mindig szerencsésen átestem, elmulhatatlanul ezen óriási hazugság ragyogott tanodás bizonyítványaim lapján: „calculum eminentiae meruit” kitűnőt kapott.

Ha nyilvános tanodába járok: talán ex gratia nem 2. classis, de eminens bizonyára nem leszek.

Examen előtt eleinte mindig remegtem, mert a jeles hellenbölcs szavai szerint igen jól tudtam, hogy semmit sem tudok. Ámde később, midőn észrevettem, mily készséggel

Krisán Eugén 689 frt 45 kr. Betegh László 669 frt 67 kr. Rosmann Jakab 637 frt 81 kr. Gaál Gyula 600 frt 40 kr. Lázár János 587 frt 44 kr. Bocskor Lajos 496 frt 18 kr. Bartha Miklós 495 frt 60 kr. Benkő Mihály 484 frt 80 kr. Gaál Albert 484 frt 55 kr. Duka Imre 482 frt 78 kr. Hosszu Teophil 451 frt 77 kr. Szabó Gyula 448 frt 84 kr. Dr. Ákoncz János 437 frt 02 kr. Matskásy Pál 428 frt 55 kr. Gr. Lázár Imre 466 frt 90 kr. Putnoki Domokos 424 frt 72 kr. Ferenczy Lajos 240 frt 80 kr. Hosszu József 418 frt 97 kr. Br. Györfy Géza 409 frt 62 kr. Száva András 399 frt 78 kr. Gr. Logothetti Alfréd 392 frt 12 kr. Magyar Sándor 386 frt 20 kr. Rosenberger Ignác 370 frt 88 kr. Czobél A bert 365 frt 90 kr. Koronán Gyula 348 frt 26 kr. Farkas Mihály 342 frt 32 kr. Gaál Dániel 341 frt 52 kr. Br. Kemény János 340 frt 54 kr. Gaál Elek 337 frt 79 kr. Gr. Mikos Miklós 332 frt 94 kr. Horovitz Sámuel 318 frt 43 kr. Ifj. László Fejencz 321 frt 59 kr. László Lajos 318 frt 40 kr. Dubay Pál 312 frt 42 kr. Keresztész Árpád 311 frt 18 kr. Pap Todor 306 frt 55 kr. Marffy Dávid 300 frt 10 kr. Szacsavay Sándor 298 frt 25 kr. Sina Ferencz 294 frt 74 kr. Nalácz Gyula 293 frt. 06 kr. Berde Mózes 293 frt. 04 kr. Gajzágó Antal 287 frt 50 kr. Germán János 282 frt. 48 kr. Szigethy Miklós 282 frt 46 kr. Wachsmann Kolozs 174 frt 31 kr. Id. László Ferencz 275 frt. 46 kr. Gombos Mihály 273 frt 74 Sala Samu 270 frt 67 kr. Zeyk Károly 266 77 kr. Moldován János 265 frt 44 kr. Berckner György 260 frt 86 kr. Agh Ferencz 260 frt 86 kr. Száva Sándor 258 frt 40 kr. Matskásy Ferencz 256 frt 71 kr. Krammer Tivadar 254 frt 73 kr. Dr. Szigethy György 253 frt 32 kr. Dr. Berde Áron 253 frt 18 krajczár Sebestyén Mihály 237 forint 52 krajczár Ugron György 234 forint 73 kr. Br. Jósika Samu 233 frt 43 kr. Duka Gerő 230 frt 76 kr. Hatfaludi Mór 227 frt 79 kr. Marinovics Jenő 226 frt 89 kr. Mandula József 226 frt 45 kr. Gyarmathy Móza 222 frt 12 kr. Velics Károly 222 frt 4 kr. Pásztohi Ákos 219 frt 89 kr. Simon Lajos 218 frt 7 kr. Panajott Sándor 217 frt 34 kr. Úrmösy Jenő 217 frt 22 kr. Ambrus Endre 216 frt 44 kr. Császár Sámuel 215 frt 96 kr. Halmagyi Sándor 212 frt 67 kr. Hosszu Gyula 207 frt 51 kr. Lób Márton 203 frt. Papp Ferencz 202 frt 74 kr. Papp Mihály 202 frt 74 kr. Kendeffy Gyula 201 frt 14 kr. Duka Ferencz 193 frt 23 kr. Ferenczy József 196 frt 37 kr. Mayr János 196 frt 25 kr. Pap Márton 195 frt 75 kr. Buzás 190 frt 22 kr. Bölöni László 190 frt 18 kr. Bányai Mihály 189 frt 27 kr. Ajtai Péter 187 frt 13 kr. Biró György 184 frt 70 kr. Sárkány Ferencz 183 frt. Müller Mihály 181 frt 91 kr. Bogdánffy Gábor 179 frt 40 kr. Simon Ábrahám 178 frt 34 és fél kr. Tamásy Antal 176 frt 75 kr. Berkovics Ábrahám 176 frt 50 kr. Piger János 176 frt 26 kr. Des Bordes Ágost 176 frt. Eckhardt Rudolf 175 frt 21 kr. Gothárdt Zsigmond 173 99 kr. Matskásy Péter 172 57 kr. László Gyula 169 frt 87 kr. Porgesz Ferencz 169 frt. 78 kr. Ercmann Adolf 169 frt 78 kr. Rohonczy Zsigmond 167 frt 56 kr. Gyarmathy Zsigmond 167 frt 36 kr. Herschovics Mózes Bocskor Albert 166 frt 21 kr. Ifj. Rehner Márton 161 frt 53 kr. Papp Mihály 161 frt 35 kr. Róth Mózes 158 frt 59 kr. Móza Atila 157 frt 45 kr. Nagy Elek 156 frt 09 kr. Ferenczy Gyula 156 frt 07 kr. Scheiner Mihály 155 frt 39 frt Sehlig Jónás 155 frt 05 kr. Gombás József 151 frt 90 kr. Vitéz Gergely 150 frt 53 kr. Dumbráva Todor 249 frt 80 kr. Dossa Endre 149 frt 57 kr. Simon Albert 146 frt 81 kr. Bakó János 143

frt 43 kr. Ifj. Komis Lajos 142 frt 06 kr. Zabulik Sándor 142 frt 06 kr. Sikó Árpád 141 frt 62 kr. Auer Leopold 141 45 kr. Deák Ferencz 141 frt 29 kr. Keresztész Sándor 140 frt 08 kr. Ruzs István 137 frt 85 kr. Bereczki József 137 frt 84 kr. Br. Matteleit János 137 frt 41 kr. Hartig Márton 126 frt 99 kr. Wagner Márton 136 frt 88 kr. Id. Kómis Lajos 136 frt 36 kr. Csernátóni Ignác 135 frt 10 kr. Bányai János 134 frt 28 kr. Ripeán Demján 133 frt 13 kr. Deák Márton 132 frt 70 kr. Krisán Péter 129 frt 81 kr. Krausz János 128 frt 08 kr. Rosenfeld Samu 124 frt 89 kr. Krisán Mihály 124 frt 26 kr. Hersch Dávid 123 frt 35 kr. Mátyás Áron 123 frt 33 kr. Kolozsvári Lajos 122 forint 73 krajczár. Albert Domokos 117 forint 90 krajczár. Márton János 117 frt 81 kr. Gámenczy Tó. dor 117 frt 43 kr. Gajzágó Tivadar 117 frt 11 kr. Wertheimer József 117 frt 01 kr. Moisch István 114 frt 59 kr. Balázs Imre 112 frt 50 kr. Sikó Kanuth 111 frt 72 kr. Pap Ananiás 111 frt 62 kr. Forró Géza 111 frt 58 kr. Gyaluy Richárd 107 frt 39 kr. Gr. Bánffy Miklós 107 frt 36 kr. Nagy Lajos 107 frt 28 kr. Kertész János 105 frt. 80 kr. Müller Márton 105 frt 66 kr. Kozma Károly 104 frt 45 kr. Darvas János 103 frt 51 kr. Pottagok: Mandula Hermann 101 frt 25 kr. Rehner Mihály 100 frt 86 kr. Donovák Márton 99 frt. 42 kr. Páll Albert 96 frt 54 kr. Csató János 94 frt 79 kr. Rideán Alexa 94 frt 45 kr. Legmann Rudolf 75 frt 75 kr. Salamon (Kohn) Elek 72 frt 45 kr. Lób Mihály 68 frt 82 kr. Markovics Antal 64 frt 33 kr. Hersch Zelig 13 frt 80 krajczár.

Merénylet Tisza Kálmán ellen.

— Szenczácziós leleplezések. —

A Debreczeni Hirlap írja: Mikor a véderő-vita az egész országot fölzigatta s Budapest az utcákon véres jelenetek folytak le, a képviselőház titkaiba beavatottak titkos merényletről suttogtak, melyet egy erre alakult liga Tisza Kálmán ellen tervezett.

Azóta ezek az események feledésbe merültek; a 25-ik paragrafust már nem emlegetjük többet. Tisza Kálmán is félrevonult a politikai küzdő térről, hanem az ellene szőtt merénylet titka maig sincs földerítve. Ma már ez a dolog a múlté. A Debreczeni Hirlap tehát föllebbenti a diskreczió fátylát erről a szenzációs esetről.

A merénylet terve valósággal meg volt és mint a titkos liga egyik tagja nekünk jelenti, csak hajszaon mult, hogy végre nem hajtották.

Az volt a cél, hogy Tisza Kálmánt egy időre minden áron le kell szorítani a kormány vezetésének aktív teréről. Ennek végrehajtására négy ismert szereplést országgyűlési képviselő szövetkezett. Tízezer forintot gyűjtöttek össze, hogy Tisza Kálmánt egy hónapra nyomtalanul eltüntessék.

A főváros közelében kibéreltek egy nagy pusztát közepén álló magános kastélyt, melynek összes ablakait és ajtóit erős vasráccsal látták el és külföldről négy betegápolót hozattak, a kik ma is a b-i elmebeteg kórházban működnek.

Meg volt állapítva, hogy mikor Tisza

Kálmán este 11 órakor a szabadelvű klubból haza hajtat, bérkocsijának kereké a várhegyi országút legelhagyottabb részén ki fog esni s ekkor egy szemközti jövő kocsiból kiszálló ur föl jánlja a miniszterelnöknek saját fogatát. Ha kell, erőszakkal is betuszkolja Tiszát a kocsiba és kibaját vele egyenest a d-v-nyi kastélyba, a hol a betegápolók várják.

Valósággal a merényletet meg is kísérelték, a mennyiben Tisza Kálmán kocsiját 1889. márczius 24-en éjjel fél tizenkettőkor az Albrecht-uton baleset érte. — Nyolcz különböző helyen nyolcz zárt hintó várakozott, hogy minden pillanatban készen legyen. Tisza Kálmán kocsijának kifordult a hátulosa balkerekre; azonban az eléje toppant idegen ur ajánlatát, hogy ennek fogatán tegye meg hazáig az utat, Tisza visszautasította és gyalog ment föl a várba.

Igy hiúsult meg a Tisza Kálmán ellen tervezett merénylet; jöllehet a liga még azután két ízben tett kísérlet Tisza eltüntetésére.

Feneleányok,

szombati előadásának hatása egy fád emberre.

Szombaton oly furcsán éreztem magamata mi „nemzetünkben.” Nem tudom a zártszékemnek volt valami baja, vagy nekem. Szóval nem úgy voltam a mint egyébkor szoktam lenni. De nem sokára megjött a segítség. — A zenekar megkezdte a nyitányt, — kiváló műveltségben részesültek, melytől tisztességesen meg és ki izdattam, s pár pillanat múlva csendes álomba merültem. — Az álom boldogsága azonban csak pár percig tartott. Különös dolgokat véltem magam előtt látni, mintha Sophokles, Shakespeare, Goethe, Grillparzer, Katona és Madách keltek volna ki sírjaikból, — olyan ragyogások voltak — olyan szánalomra méltók, úgy néztek ki, mint az olyan ember a ki életének minden pillanatát egy nagy s nemes czélnak szentel, míg élte alkonyán tervei hajtóórest szenvednek, miért ő is megtörik. — Othello, Lear, Hamlet, Hero és Leander, Bánk bán, Ádám és Faust megalkotói, mintha alkotásaikat magok elő tartván azokat széttiporni akarnák, — „nem kellünk már” hörgök s zokogni kezdettek.

— E közben mintha megjelent volna egy új alak is. Kifestett, rövid szoknyájú, kivágott dereku, piros harisnyás hölgy volt.

Egyik kezében kincsek, másikkban egy nagy lap, melyen e szavak voltak: „Feneleányok.”

— Ez volt az erkölcstelenség démonja!

— Nemsokára nagy néptömeg jött, grófok, bárók, bankárok, írók, művészek, kereskedők, iparosok, diákok s ezek mind meghajlának a demon előtt, mindegyik igyekezett hozzá minél közelebb jutni, őt megajándékozni, neki bókolni, hogy neki is jusson egy azokból a bájos mosolyokból, azokból a csábító kacskintásokból, hogy neki is nyujtsa bájos kacsoit, azokat megcsókolandó.

Sophokles és társai kinnal nézték e jelenetet, megvetőleg tekintettek a démonra

s mint ha a föld nyelte volna őket el — hirtelen eltűntek.

A démon ezután énekelni kezdett. — Mindenki fül s szem lett egyszerre. Hogyne mikor oly kecsesen emelgeti lábait, — oly szédítően járhatja csalfa szemeit majd ezen, majd a másikon.

Falregető taps következik, a hallgatóság tombol. — — —

— — — — E borzasztó tapra fölébredék. Széjjel nézek s csakugyan látom, hogy veri mindenki tenyerét, hallom a nagy lábtombolást, mely a padlóból porfellegeket ver föl. — Megkérdezem mellettem ülő barátomat, miért ez óriási tapsolás? „Hát nem hallottad milyen jött mondott Szentgyörgyi?” Nem biz én — felelém — aludtam. — „Oh, te fád ember! — azt mondta a feneleányoknak, hogy akármelyiket elveszi „ha csak a mi rajta van hozzá is magával, — vagy a nélkül is annál jobb!” — S ezen tapsoltak? Kérdem. Te fád vagy, feleli barátom.

Nem beszéltem többet, — körülnéztem, kerestem azt a sokszor kürtölt műértő és kényes ízlésti kolozsvári közönséget, — a nemes ifjúságot, de szemeim nem láttak egyebet, — mint egy tapsoló tomboló tömeget!

A mit ezután láttam s hallottam az egészen megzavart. Nem akartam hinni szememnek, nem bízam dobhartyamban; — barátom kérdém, talán a „Folie Berger”-ben vagyunk Párisban? ő kacagott „te fád fiu” megjegyzéssel elfordult s tovább látcsövezett. — Pedig én még mindig nem akartam hinni, hogy a kolozsvári „nemzeti”-ben vagyok. — Ebben a hiedelemben, vagyis helyesebben „nem hívésben” minden pillanat jobban megerősített.

Hallottam drámai szendéket exotikus kosztümben mint feneleányokat énekelni, — hallottam operette tenoristát mint angolt, jess, jess-t kiáltani, láttam a mi „Romeonkat” a feneleányok közt forgolódni (egyéből úgy sem állott szerepe), hallottam a Boulanger indult, a Grosswardent, hallottam a jó Szentgyörgyit a mint igyekezett szerepe durva, ledér mondatait mindinkább kiemelni s aztán — aztán néztem mit mond ehhez a kolozsvári műértő és kényes ízlésti publicum, mit a nemes ifjúság; — s újra láttam egy folytonosan tapsoló, tetszését zajosan demonstráló tömeget.

Láttam, hogy a páholyból s a zártszékekéből a backfischek, meg a megnőtt kiasszonyok nem futnak ki — ők nem pirulnak el, sőt elégedetten mosolyognak. — S mikor mindezek után kérdém magamtól, „hogy lehet ez így?” nem tudtam magamnak feleletet adni. —

E helyett azonban volt újra mit látni meggyőződhettem mily jól tudnak „Thalia felkent papnői” a „művésznők” czélozni, hogy oda talál az a kis virág csokor (a feneleányok virágot szórnak) a kiszemelt páholyba vagy zártszékbe.

Tovább nem nézhettem! — Barátomnak köszöntem — ez bálmulva megnézett s

„oh te frád fráter”, mormolá magában, miközben én távoztam.

Hazamentem — nyugtalan éjem volt. Sajátságos visiók tártak el előm. — Láttam egy nagy barna papírlapot, fején nagy betűkkel tündökölt „Bérlet hirdetés” után újra hizott betűk: Mignon, Parasztbetűt, Babatündér, Csárdás.

Majd új kép. Látok magam előtt egy fekete frakkos alakot, kezében iratcsomóval, a mint szónokol egy másik alakhoz: „a kolozsvári nemzeti színháznak nyújtott szubvenczió nem elegendő, — ezen intézmény fontos kulturális s politikai missiója van — — — stb. Ez is eltűnik.

Újra színlapok tódulnak szemem elé, egynehányank kivethetem a kövér betűt. Ime: Eltévett báránka, Szitakötő, Feneleányok s még több ily fajta. A visiók eltűntek s én felébredtem.

Öcsém, ki szintén a „nemes ifjúsághoz” tartozik (diák egy helybeli kollegiumban) külfömben a tegnapi ő is volt színházban, — már a könyvvel ült s magolta, hogy „Régi dicsőségünk hol késél az éjjeli homályban?” E versor visszaidézte emlékeimbe mindazt, a mit Kisfaludyról s társáról, az ő érdemeiről a „magyar színművészet megeremtése körül” olvastam s hallottam.

Hogy mennyit nélkülöztek, túrték, szenvedtek s izdattak véresen, hogy elérjék nagy és nemes céljokat! — Ajkaim önkénytelenül rebegék:

„Régi dicsőségünk, hol késél az éjjeli homályban.

FUTÓ

Az erd. rom. kath. status közgyűlése.

Az erd. rom. kath. status közgyűlése ma tartott meg a statutagok élénk érdeklődése mellett a katolikus főtanoda nagy termében.

A közgyűlésen Lönhardt Ferencz püspök és Jósika Samu báró elnökölték.

A közgyűlésre 231 képviselő lett meghívva, 65 egyházi és 166 világi képviselő. Megjelent 98 képviselő, 37 egyházi és 67 világi, u. m.

Hegedűs Ferencz, p. t. igazg., Sándor László, Csiki János plb., gr. Kornis Viktor, Török Antal, Török Bálint, Groisz Jakab, Berczely Jenő k. táblai elnök, Lönhardt Frigyes, Lörcincz Ferencz plb., Veisz József plb., Gergely Ignác, Pál Antal, Dániel Márton képvis., Takó János plb., Karácson Márton, Péter József, Bálint Károly, Möller Ede, Csányi Ferencz táblabíró, Roszkony Elek, Andrássy József plb. Bándi Vazul, Wittmann Ágost, Bocskor Mihály, Bakk Endre, Blaskó Ubála, Ferenczi Károly plb., Lukács János, Koncz István, Vincze István, Koródi Endre, dr. Todor József, Jung Czeke Lajos, Murányi Kálmán, dr. Mohai Sándor, Sigmond Dezso, Dr. Jósika Lajos, br. Jósika Sámuel, Butya Sándor, dr. Szamosi János, Veszely Károly, Groisz Gusztáv, Dörgő Albert, dr. Concha Győző, Biró Béla, Tamásy Áron, Züllich László.

járulnak az általános mistifikatiohoz, az illetők s hogy mily nagy effectusa és pondusa van a szemtelenségnek, mely oly sokszor és oly sokak előtt a zsenialitásnak tündöklő s ezért oly könnyen csábító színt ölti magára, akkor minden examen előtt magamban rendszerint jóízűen kacagtam.

S ha most magamba szállva kérdem: miért történt ez, midőn különben forró szeretet és meg nem szűnő gond kísérte serdülő horomat? felelet az hogy kimélni akartak.

Kis gyermek koromban gyenge, nyavalyás emberi gyümölcs lévén, egész környezetem a főnnebi kímélő rendszert gyakorolta velem szemben. Így történt, hogy egész azon időpontig, mikor betöltött 17 éves korom előtt katonává lettem, semmi sem történt, mi arra vezetett, vagy arra valami ingert adott volna, hogy saját magammal megismerkedjem.

— Mekkora kár az egész nemzetre, ha félszeg, önmagokat nem, vagy rosszul ismerő fiaik vannak, — és mekkora nyereség a nemzet egységének, hogy ha tagjai között minél többen, és a helyes nevelés által vezetett, mentől korábban jutnak testi és lelki tehetségeik helyes ismeretére!...

Vajon rossz akarói vagy mint némelyek mondani szokták ellenségei vagyunk-e, hát mi tanítók növedékeinknek mikor őket érdemük szerént osztályozzuk s az érdem fokozatok közzé egy két s e kunda is odatéved.

*

„Sőt az is szent, hogy már régen Ott álne a bíróságon.
Ha s a, hája, kék nadragra
Minden kész e méltóságra
De mit ér, ha nincs bajusz!
Ily anyám-asszonyos képpel
Sohse választá a nép el.
Szavazott rá tiz, vagy húsz.”

Kis termélt ember ne legyen pappá, kivált falun, hol „derék papnak” igazában azt tartják a kinek tekintélyes terméte, dereka van. Ámbár a historia bizonyítja, hogy sok nagy hadvezér: Nagy Sándor, Hannibál,

Julius Caesar alacsony és sovány testmínőségűek voltak.

Napoleon is igen alacsony termélt és még mikor a valódi nagyság tulajdonaival fénylett (mert csak később hizott el, mikor mindinkább az önkényi telt vast desputa szerepét kezdte játszani) igen sovány és felette könnyű egyéniség volt; elannyira, hogy egyiptomi kalandjai alkalmával nem bírták az ott lakók átlátni: mikép parancsolhat oly gyenge, kis emberke annyi meg annyi ezernek, — és ezek miért oly engedelmesek? És eleinte nem Napoleont tartották az igazi fővezérnek hanem Klebert, ki az ottani francia hadseregnek legpompásabb és legnagyobb sulyu alakja volt s kit helyette meg is gyilkoltak. Nelson is a trafalugári hő, oly kis termélt volt, hogy Greenwichben őrzött ruháit, melyeket hősi halálának percében viselt, alig ilhethetné magára egy jó termélt 14 éves fiu.

Honnan van az, hogy a legtöbb ember mégis inkább nehezt és magas kívánnalenni? Onnan magyarázom, hogy az ilyenek első találkozás alkalmával jobb és kedvezőbb benyomást tesznek, mint az apró és sovány személyiségek. Ezek azonban iparkodni kénytelenek, hogy az első kedvezőtlen benyomást, mit a társaság tagjaira tesznek: testi ügyesség, lelki tulajdonok s általán véve szeretetreméltóság által pótolják.

2. E r ő s vagyok-e?

Tapasztalás szerint a különösen kitűnő testi erő nem valami irigylésre méltó elsőség, mert a testnek rendkívüli ereje általán véve alárendelt elmebeli tehetséggel szokott járni: mintha mind testi mind lelki erőben, a halandó ember nem lehetne egyszerre kitűnő. Soha sem létezett olyan Herkules kiegyeszmind Honéros vagy Sokrates lett volna.

Korai nevelés, gyakorlat és idomítás által szinte csodáig ki lehet képezni az emberi erőnek különböző árnyékait: a karok, lábak, derek stb. képességeit, — de a gimnasztikai gyakorlatoknak tulajdonított volt, sok a közönségesnél mélyebben eszmélő azon okból nem helyesli, mert a testnek szerfelett erősítése rendszerint a léleknek kifeje-

lesztését löki hátra, és miként számtalan eset bizonyítja: minden magas szellemi felemelkedésnek utjában áll.

3. E g ő s z é g e s vagyok-e?

Mily kimondhatatlanul fontos s rendszerint mily setét homályban lappangó kérdések?

24 éves korban, sőt a mennyire lehetséges még előbb is, — mentől teljesebben kiismereni saját testünket: vagyis azon erőművet, mely a léleknek lakásul szolgál: im ez a csomó ez a rendszerint soha egészen, vagy csak akkor kivilágító titok, mikor a segítség már lehetetlenné vált.

A testünkön úgy szólván kívül lakó, ki minket csak kívülről lát, legyen bár a legnagyobb tapasztalású orvos, a leghiggadtabb bölcs: nem bírja testünk erőmértékét — helyesen megbírálani. E műtettet mindenki csak saját magán viheti végbe egész sikerrel. — Nem elégséges erre a „külső szem” mások szeme, — ezt egyedül a mentől korábban felnyit b e l s ő s z e m hajthatja végre.

Belső szemmel — mindenki bir, de fájdalom e szemet a legtöbb csak életének végén vagy igen későn nyitja fel, mikor már elilant a segíthetős pillanata.

Valamint a dajka nem óvhatja meg a kisdedit olykori bukáitól, de a végre maga magát fogja megóvni, ha már többször fájdalmasan bukott: úgy sem tanoda, sem tanár, sem könyv, sem szülő vagy jóakarók tanácsa nem képes a serdülő, a megnőtt és érett ember fejét fölül elhárítani mindazon vesztől, mely a halandót mindenben környezi s melyért tapasztalással fizetni és szenvedni kénytelen többet-kevesebbet minden ember. Meggyőződéseim szerint az orvosi tanból az egészség fentartásának legszükségesebb elemét már az élet tavasz korában kellene a közönséges oktatás tárgyai közé felvenni. Hasznosabb volna ez a serdülő nemzedékre nézve az idegen nyelvek vagyvalékánál.

(Vége köv.)

Egy élet titka.

Wood asszonytól.

Az „Ellenzék” számára fordította AMICA.

HARMADIK RÉSZ.

XI.

Könynyebbulés.

(Folytatás.)

(52)

— Már mondtam, hogy egyiketek sem tud eleget, mondá dr. Bevary. Ausztin, nézzén ide. A legjobb a mit tehet az, hogy menjen a házamhoz, kérdezze meg Floritól, hogy elfogadja e magát férjének. És akkor — ha nem találja nagy alkalmatlanságnak — kísérsen haza.

Ausztin nevetett s felkapta a kalapját. Neki mindig meg volt az a előérzet, hogy Florencet meg fogja nyerni.

Dr. Bevary megvárta a míg az ajtó be-tetődt, ekkor közelebb huzta székét a soga-rához.

— Jakabb gondolat valaha, hogy Ausztin tudja a titkot? — kezdé.

— Hogy gondoltam volna! — válaszoló Hunter ur érezve, hogy kénytelen válaszolni.

— Én nem tudom, hogy miért, miképen és hogyan, de nekem mindig az a benyomásom volt, hogy ő tudja, — mondá a doktor. Sőt évek óta bizonyos voltam benne, hogy a tényt magát ösméri, ámbár a részletekről valószínűleg nem tud semmit.

— A tényt magát! — Dr. Bevary különös nyugodtsággal s hidegvérrel beszélt.

— És te mikor tudtad meg? — kérdé Hunter ur mély fájdalommal a hangjában.

— Midőn Gwinn kisasszony felfedezte, hogy az a kit ő Lajos urnak hit az a Hunter ur. Az az, hogy a mai napig annyit tudtam meg a mennyit te tudtál.

— Hunter ur szeszesszorította az ajkait. — Nem volt többé szükség reá, hogy titkolozzék.

Jakab — folytatja az orvos — miért

nem voltál bizalommal hozzám? miért nem mondtad el nekem ezt a titkot? Hidd el, hogy sokkal jobb lett volna.

— Neked! a Luiza testvérenek!

— Ismétlem, hogy sokkal jobb lett volna. Lehet, hogy a Luiza feje felett levő kardot nem fordíthatam volna el, de te magad könnyebbülést éreztél volna. — A férfi keblére zárt bánat, ha csendesen magára hagyva végzi ott munkáját, elemészti annak az életét: de ha beszél róla, fájdalomnak a felitől megszabadul.

— Ha tudtál róla, miért nem beszéltél nyíltan velem? kérdé Hunter ur.

Dr. Bevary megrázkodott s azt mondá:

— Ez egy olyan rettenetes titok volt, melybe egy harmadik személy felszólítás nélkül nem avatkozhatott. Nem, én nem tehettem egyebet mint hogy hallgassak egész addig míg te hallgattál velem szemben.

Ha beleszóltam volna, valószínűleg azt mondtam volna hogy Luiza hagyjon el!

A mennyire ötlet illeti ez be van végződve mondá Hunter ur, nedves homlokát megtörölve. — Hagyjunk békét az ő nevének.

Az ő reá való gondolat volt az a mi szinte megölt.

Igen bevégződött válaszóla dr. Bevary és nem csak egy tekintetben van vége.

— Jakab nem tűnt e fel előtte, hogy Gwinn kisasszony vizsament Ketterfordba, a nélkül, hogy neked ismét alkalmatlanságod volna.

Én nem csudálkozom semmin a mit ő tesz, ő jön, megy, okkal és ok nélkül a hogy a szeszélye hozza magával.

Volt-e valaha a Kerr gyógyintézetben a szegény beteget meglátogatni? kérdé dr. Bevary lassu hangon.

— E kérdés hagra ingerlte Hunter urat.

Miért kérdezted ezt tőlem? kiáltá indulatossan. Midőn a néje elhittette velem, hogy Emma meghalt, jövőmet e hitem szerint is

Dr. Farkas Lajos, dr. Szentkirályi Kál-
lér, dr. Rezső, Tamási Sándor, P. Si-
mon, Imets F. Jákó, Pótsa József,
Miklós, Albach Géza, Cseh Lajos,
János, Betegh Ferencz, Török Ber-
talan, Jákó, Sánta János, Vass Albert,
Dávid polg., Szentkirályi Lajos
bíró, Agoston Lajos, Paál Gyula,
Imre, Lukács László, Páskó Antal,
Kriszta, Bárány Lukács, Csiky
Sándor János, Lukács László, dr.
Adolf, dr. Haller Károly, báró Bá-
nyai József, Györfy Gyula, Szabó József,
Domokos, Molnár Antal, Tholnay
Gábor, Sperker Ferencz, dr. Antal Manó,
Gyula, Boros Elek, dr. Vajna Gé-
za, Bogdán Arthur, gr. Béli Ákos, br.
Károlyi Béla, Kovács János, Dániel
Simai, Gergely, Pál István, Kovács
János, Salzbauer János, Dániel Joachim,
Lajos, Markovich Jakab, dr. Vajda
Korbul Bogdán, dr. Pap Samu.

A közgyűlést a püspök a következő
kérdésekre válaszolt: A kolozsvári
Mélyen tisztelt Statusgyűlés!

Megengedte az imádkozó isteni gond-
olat, hogy az idej Statusgyűlés megnyi-
lását és vezetését a kolozsvári tekintélyes
közösségben megjelenhessek.

Mint hogy ezen időtáiban 3 cs. és ap-
p. Fellege Beszterce vidékét legmagasabb
örömben részesíteni méltóztatott,
megadta a kedvező alkalmat, hogy az
idei papság és a kath. status képviselői
alkalmi hódolatát legmélyebb tisztelettel
nyújtsanak, mire 3 cs. és ap. 3 Fellege kö-
nyvvel válaszolt: Az erdélyi kath. egy-
ház papság és status hagyományos ra-
gunként az újabb biztosítását örö-
mös és a legzavartabb közönséggel veszem
magam. Legyek önök ezennel is híveik
közében a vallásalközlésig buzgó terjesztői
és a boldogságot esdve az irányban való
biztosításra biztositatom, önököt változhat-
lan királyi kegyelméről.

Miután a legfelsőbb nyilatkozatot örö-
mös közönségre, vissza emlékeztetve 3 Fel-
legnek a r. kath. státus 1887-iki hódolat-
át tisztelettel adott azon örökbecsű szá-
mát, melyekkel autonómiánkat „3si intéz-
vény”-nek nevezte, megragadom az al-
kalmat annak kijelentésére, hogy mi ezen
intézményhez szívünk egész odaadással
szorgalmunkkal és azt bárhonnan jövő támadá-
sok ellenében megvédeni kötelességünknek
tartani. Mert ha bár a katolicizmus
követelő nem is akar jogkörön túl
megkísérni, de konzervatív természeténél
gyakorlatos jogaihoz szívesen ragaszkodva
nem engedheti, hogy autonóm jogai
megfosztásának.

Különösen áll ez katolikus közép-
iskolákra nézve, melyek mióta fennállanak,
katolikusok voltak vezetésükben, tanáraik
katolikusok, fegyelmi ügyekben, egész
közösségükben, miként azt határozottan kitün-
tettem a memorandum, melyet az erdélyi r.
kath. státusgyűlés 1885. szept. 25-én Gyula-
várárt tartott üléséből a m. képviselőház-
nak intézett s melynek minden betűjét most
is tartatjuk.

Emellett, és eszekeletben soha e hitemtől
nem tértem — kivéve abban, hogy Luiza-
nak a Gwinn hallgatóságát megvásároltam. Ha
Luiza nem volt törvényes felségem, de
a katonák előtt 3 volt az én szeretett hit-
esem.

— Luiza a felségem volt, mondá dr.
Bever, nyugodtan.

Hunter ur egy fájdalmas mozdulattal
elmozdult. Szerette volna, hogy e tárgynak
vég legyen. Dr. Bever folytatta.

— Jakab, ha elmentél volna, bár egy
alkalmat a Dr. Kerr szerencsétlen betegét
meglátogatni, minden szenvedésednek vége
lett volna. Nem Emma, nem a te első fiatal
barátod volt ottan.

— Mit mondasz? lihegte Hunter ur.

— Midőn Gwinn Agáta téged itten a
szobában megtalált, szinte halálra ijesztett
szóval a hírrel, hogy Emma él, és a
gyógyintézetben van. Azt monda neked,
hogy midőn régebben az Emma haláláról ér-
tesített, akkor egy általa kigondolt hazug-
sággal lettel megcsalta. Jakab, de akkor ha-
már midőn itten beszélt velem, Emma, a
felségem, valóban meghalt; s az elmeor-
vosoktól fiatal asszony a másék test-
vérem volt.

Hunter ur felállott, Kezeit kéréleg
emelte fel, s szomorú arczát sóvár kifejezés-
sével tartotta előre, Mi — mi volt az igaz?
milyet hisz?

— Gwinn kisasszony csak azért gon-
dolta ki az Emma életben léteinek a törté-
netét, hogy bosszuját kielégítse, folytatá dr.
Bever; ámbar jól tudta, hogy Emma rég
 meghalt. 3 beszédével sikerült reám is ezt a
gyanút tenni; én nem tudom, hogy mi-
lyen történet, de meg vagyok róla győződve.
Gy. Clay Ausztin is azt hitte. Jakab, légy
nyugodt, Luiza a felségem volt.

Hunter ur halás örömeinek a teljessé-
gben egy székre rogyott, felindulásában zo-
galmi kezdett, s homlokára ismét verejték
cseppei gyűltek.

(Folyt. köv.)

Fentartjuk, mert miként egykori nagy-
nevű püspökünk és jóttevőnk dr. Haynald
Lajos, kinek emléké a halának soha meg-
szűnő éretével kísérendjük, 1860. decz. 26-án
gr. Mikó Imre akkori erdélyi kormányzóki
elnökhöz intézett hivatalos előterjesztésé-
ben írta:

„Bölcsen tudva van Nagyméltóságod
előtt a vallások önkormányzati jogát bizto-
sító törvények: legfőképpen kincset ké-
pezte az a különböző vallásfelekezeteknek,
mert mindnyájan az autonómiában keresték
és találták fel szabad és békés fejlődésüknek
tényezőjét és biztosítását.”

En e nagynevű biboros-érsek nyilatko-
zatát ragyogó főpásztori munkásságának szebb
emlékei közé sorolom, annál is inkább, mert
ugyanazon előterjesztésében is nyíltan ki-
mondotta azt, hogy „e kérésnek indoka
semmi más, mint az a jogos törekvés, hogy
a törvények érvényesítése által a kath. egy-
háznak autonómiáját, miként azt a más val-
lásfelekezetek maguk érdekében érvényre
juttatni jogosan törekednek, főpásztori köte-
lességéből kifolyólag biztosítsa.”

Legyenek az idézett sorok lelkesítő
buzdítás reám és a Status minden egyes
tagjára nézve, hogy autonómiánk, ez ősi
intézményhez hiven ragaszkodjunk és
azt szentül megőrizni törekedjünk!

Szent kötelességet teljesítsek még, mi-
dőn az urban elhunyt hilibi Gál János m.
k. nyugalmazott kuriai bíróról halás kegye-
llettel megemlékezem. Ő az ősi intézmény-
nek szóval és tettel egyik legbuzgóbb híve
volt. A kath. alapok, a kaptaláni javadal-
mazás, az árvaházi dotációnak visszaszerzése
és biztosítása ügyében tett eredményes fá-
radásai által érzelmű marandóbb emléket
biztosított számára. Buzgó kath. értelete tisz-
telekre méltó volt mindenkor és én, ki em-
lékét teljes szívvel áldom, kérem a jó Is-
tent, hogy adja meg hű szolgájának az égi
jutalmat.

Az 1891 Statusgyűlést, világi elnök ur
3 méltóságának nevében is megnyitottnak
nyilvánítottam.

A beszéd végeztével a tagok lelkesen
megjelenezték a püspököt s örömmel vették
tudomásul a püspök jelentését, hogy Beszter-
czen megjelent 3 felségénél az erdélyi rész
katolikusok hódolatát bemutatni.

Finái Henrik nem jelenhetvén meg,
jegyzőül Veszely Károly és dr. Szamosi Ja-
nos egyetemi tanár választottak meg.

A püspök indítványára szavazatszerű
bizottsági tagokul megválasztották Bálint
Károly elnöklettel Jung Cseke Lajos, dr.
Todor, Soó Gáspár és Beteg Ferencz.

Pótsa József indítványozza, hogy a pápa
áldása kérsék a gyűlésre.

A pápához címzett latin szövegű táv-
irat egyhangulag elfogadtatott.

Molnár János képviselő indítványozza,
hogy a püspöki megnyitó beszédében jelzett
intézkedések keresztül viteleért 3 Fellege
előtt az egyház szép sikert képviseléseért s
az ügymenet körül tanuitott buzgóságért
az egyházfőnek jegyzőkönyvi köszönet sa-
vaztassék.

Egyhangulag elfogadtatott.

Ezután a 15-ös bizottság nevében Mo-
hay Károly orsz. képviselő terjesztette elő
az igazgató tanács jelentésének 1-5 tételét
melyek egyhangulag elfogadtattak. A VI. té-
telnél a kepmegváltás tárgyában, nagyobb
vita fejlődött ki, melynél Györfy Gyula orsz.
képviselet indítványozta, hogy valamelyik
pénzügyi intézmény eszközöndő kölcsön által
maga a státus közvetítésével rendeztesék a
kepmegváltás ügye.

Pocsa József főispán ezzel szemben azt
indítványozta, hogy a szállóddal megváltás
módja szerint, a status hasonlóan a kormány-
nál tegyen lépéseket.

Hozzászóltak e kérdéshez, Kovács Fe-
rencz, dr. Török Albert, Züllich István, Betegh
Ferencz, Sándor János, Csiky V. Jósika Samu br.
elnök, mire általános szavazattal többséggel
Györfy Gyula indítványa fogadtatott el el-
vileg s utasítottat az igazgató tanács ezen
ügy bővebb tanulmányozására.

Ezután felmerült a sérelmi bizottságnak
eljárása a miniszternél.

Mire határozatba ment, hogy jelentését
eljárásáról a delutáni gyűlésen terjessze elő.

Ezután Jósika Samu br. indítványa
folytatn a status gyűlés a püspöknek jegyző-
könyvi köszönet savazott a 14,000 adomá-
nyáért, mire az elnök az ülést bezárta.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, szeptember 22.

— **Veni sancte.** Ma délelőtt 9 óra-
kor az erdélyi r. kath. status gyűlés meg-
nyitására a főteri templomban ünnepélyes
isteni tisztelet tartott. Az isteni tiszteleten
Lőnhart Ferencz erdélyi r. k. püspök ponti-
fikált fényes segédlettel. A korusban a ko-
lozsvári Dalkör énekelte a „Veni sanctet”
Oberti átiratában, oh nagy Isten, Offertori-
umra és „O Sanctissima” egyházi énekeket.
A nagy templom egészen megtelt ajátos hí-
vekkel. Teljes számban megjelentek a r. k.
státus tagjai is. A gyűlés a püspök által
vezetett.

vendékei, tanárok a katolikus leányiskola
növendékei pedig tanítónők vezetése mellett.
Az Isten tisztelet d. e. háromnegyed 10 óra-
kor beveződött s a püspök és a status gyű-
lés tagjai gyűlésre vonultak.

— **Tisztelegés Lőnhart püspök-
nél.** A róm. kath. főgymnasium tegnap este
8 órakor tiszteletét fejezte ki szeretett pü-
spöke iránt. Lampionokkal vonultak fel a plé-
bánia tágas folyosójára, hol egy szép vallá-
sos-ének után Gál József VIII. o. t. üdvö-
zölte a püspököt, melyre a főpásztor megható
szavakkal válaszolt, áldást mondva reájuk. A
hymusz énelékelésével fejeződött be az ova-
tió, melyen szép számú hölgyközönség is
volt jelen.

— **Az 1848-49 ereklje muze-
um részére** újabb a következő adomá-
nyok folytak be: Maksay Gáborné gyűj-
tése Nagy-Enyedről 4 ft 30 kr. Koos Fe-
rencz kir. tanfelügyelő gyűjtése a P. páholy
tagjai közt 3 ft 80 kr. Járói Robert De-
ésfalváról 1 ft. Ifj. Pataky László 1 ft. László
László bankfőnök 2 ft. László József földbírtokos 1 ft. Goos Sándor 1 ft.
Tischler Mór 1 ft. Dr. Ákoncz János 1 ft. Deutch Adolf kereskedő 1 ft. Gáman
Dezso bankhivatalnok 1 ft. Fraknoi Béla II-ik gyűjtése 1 ft 30 kr.

— **Pál István** r. k. referens a r.
k. státus gyűlés ügyeit mintaszerűen készi-
tette elő. A szokásos évi jelentés tollából ke-
rült s a vaskos füzetet kiterítő munka telje-
sen megvilágítja az egyház kulturális és gaz-
dasági ügyeit. Az egyház gyűlés, hogy oly
szépen rövid idő alatt, nagyobb vita nélkül
folyt le, az egyfelől Pál István referensnek
tulajdonítható, a ki nagy szorgalma mellett
kijelölte elme éllel a tárgysorozatba kerülő
ügyeket, oly tökéletes alakban előkészítve
terjesztette a státusgyűlés elé, hogy annak
csak kevés része szolgáltattat alkalmat vi-
tára. Az erdélyi r. k. státus szerencsés, hogy
előadójának ily körültekintő, szép tehetsé-
gű munkás férfit választott.

— **Színházi hírek.** Holnap, szer-
dán, hosszabb szabadságideje után, először
lép fel E. Kovács Gyula. Első fellépé-
t, Gábor Áron, a székely ágyúhős czimsze-
repe lesz, mely a minapában nagy tetszés
mellett adatott elő. Csütörtökön, szept. 24-én,
Karsznának lesz a jutalomjátéka.
Ez alkalomra „Jani és Juczi”-t, Pusztay
rég nem adott bohózatát választotta, mely it-
teni előadása óta bejárta Magyarországnak
ugyszólván minden nagyobb színpadát és em-
iennél nagy tetszést aratott. Felhívjuk ez
előadásra színházba járó közönségünk fi-
gyelmét.

— **Nagy Gábor** éttermeiben ma este
a katonák zenekar zeneestélyt ad. A jeles ze-
nekár az alkalommal kiváló zenedarabokat fog
előadni Müller karnagy vezetése alatt.

— **A kolozsvári üzletvezetősé-
g** hirczolkodása még mindig tart. Iktató,
kiadó, előlki osztályok, a távirda drostusl,
gépestül, telefonostól már átköltözött. Leg-
utoljára költözködik a számvevőség. Az üz-
letvezetőség összes osztályai holnap már az
új Emke palotában folytatják megszokott
teendőiket.

— **Tudori felavatás.** Holnap szeptem-
ber 23-án délbe aratják fel egyetemün-
kőn jogtudorral Páll Miklós Bélát.

— **A központi választmány**
igazgatósága. A választási névjegyzék fel-
lett határozó központi választmány nem tud
elzárkózni bizonyos befolyások elől, melyek
a jog felsége felébe a párturalmat ültetik.
Ezt bizonyítják a következő tények: 1. két
kérs állott a közp. választmány előtt. Az
egyikben dr. L. J. ismert fiatal ügyvéd e
minőségére, mint a választási tömeg 9. §-
ában irt jogcímre, hivatkozva, bejegyzést
kért. A másikban egy állítólagos dr. és egy
vasuti hivatalnok minden jogcímre való hi-
vatkozás nélkül, egyszerűen nevük propotens
jelzésével kérték felvételüket. A központi vá-
lasztmány elutasította az ügyvédek, helyet
adott az állítólagos dr. és a vasuti hivatal-
nok kérsének, megvizsgálván a felszólalásra
adott egyik észrevételben foglalt azon meg-
jegyzést, hogy a vasuti hivatalnok kiskoru
és atyai hatalom alatt áll, tehát nincs vá-
lasztási jogosultsága. — 2. Kifogás emle-
tett több jogtalanul felvett szolgá köztük a
vasuti állomás portása ellen. A központi vá-
lasztmány bennhagyta a vasuti portást, mert
a bizottság kistitette, hogy az illető portás
bár, de vasuti altiszt. S ez történet abban
az estendőben, midőn Baross miniszter még
a nagyobb qualificatioju levélhordóktól is el-
vette az altisztí czimet, szolgákká degradál-
ván őket. — 3. A választási törvény a lel-
készek választói jogát világosan ahoz köti,
hogy az illetők, mint rendes vagy segédlel-
készek, valamely egyházközségben alkalm-
zotnak legyenek. Ez alapon kifogás emeltetik
több szerzetes ellen. A központi választmány
azonban bennhagyja a névsorban a szerzete-
seket. Milyen szép dolog a pártatlanság!

— **A szepítő-egylet** javára egy fo-
rintos nyugtálat kiváltották: Böckel Károly
Bretter Dániel, Brunner Sámuel, Farkas Sá-
muel, Gergely János, Györgyfalvi Miklós. Az
egyletlet választmánya a nemesszervi adako-
zókna halás köszönetét nyilvánítja.

— **A katonák** a tegnapi nap folya-
mában megérkeztek Besztercéről. Kolozsvárra

gyalogszerelem. A nagy hadgyakorlat s a strapa
megviselte a hadfiakat. A szél és a nap ar-
czuk és nyakuk bőrét alaposan megbarni-
totta. Mindez semmi ahoz a dicsőséghez ké-
pest, melyben részestül az által, hogy 3 fel-
sége előtt csináltatták a gyakorlatokat s a
legtöbb hadurat színről-színre láthatták. A
vasutak erdélyi vonalainak is elég dolguk
akadt a katonák szállítása körül. Csak a
kocsárdi állomásról 56 katonákat szállító kt-
lön vonat ment keresztül. 36 vonat ezek kö-
zül direkt Kocsárdról indítottatott el.

— **Algéczy Lajos** katonai tiszti elő-
készítő iskolájában közelebről nyílik meg a
harmadik tanfolyam, — s mint örömmel je-
lezhetjük most már a tannely is magyar.
Ez intézetre szép jövő vár, — mert mind
többen iratkoznak oda be, — s ez által biz-
tosítják maguknak a tiszti kardbojtot, —
mely az újabb véderő törvény folytán még
sokkal nagyobb előny mint eddig volt.

— **Széchenyi ünnepély.** A seges-
vári állami elemi iskola, hazánk nagy fiának
Széchenyi Istvánnak születése 100-ik évfor-
dulóját a tegnapi napon sikerült iskolai ün-
nepéllyel ülte meg. Az ünnepélyen, mely a
fiu iskola udvarán fol t le, jelen voltak a fin
és leányiskola összes növendékei, tanítók il-
letve tanítónők vezetése alatt; az összes
vallástanítók és a kir. tanfelügyelőség Hor-
váth László dérek tanfelügyelő vezetése alatt.
Az ünnepi beszédet Benedek Mihály, az in-
tézet igazgatója tartotta melynek végén len-
dületes, meleg szavakban buzdította az ifju-
ságot honfii érzelmekre, tettekben nyilván-
uló hazaszeretetre. Az iskolai épületek nem-
zeti színt lobogókkal s Széchenyi arczkép-
vel voltak feldisztve. E jól sikerült iskolai
ünnepély is egy újabb bizonyítéka annak,
hogy az itteni elemi iskola, melynek népes-
sége ma már a 230-at meghaladja, jó és ha-
zafias irányú vezetés alatt áll s Benedek Mi-
hályban olyan igazgatót nyert, kinek tapin-
tatos és szorgalmas munkája által fokozato-
san fejlődni fog.

— **József főherczeg Pécsért.**
József főherczeg vasárnap delután Budapest-
ről Pécsre érkezett. Az ünnepélyes fogadta-
tás a főherczeg kívánságára elmaradt, csak
Kardos főispán, Aidinger polgármester és a
főkapitány jelentek meg a vasunál. A főher-
czeg a püspöki palotában szállt meg, a hol
Dulánszky dűspök és a papság fogadta. Jó-
zsef főherczeg jelen lesz Pécsért a sátorába
szponzorított honvédschapotok hétfői zárógya-
korlatán és még este elutazik.

— **Mária Valéria főherczeg-
asszony** — mint Ischlből jelentik a Mon-
tagsrevue-nek — öröndetes családi esemény
bekövetkezését várja. A főherczegasszony jó
gyógyulást és Ischlben szándékozik
maradni.

— **Korcsolyázna** a ballerinák
Budapestben mindennap 3-6 óráig scating
rinc korcsolyákall viassos vásárral bevont
színpadon. Ez a mulatság, azért történik mert
nem sokára előadják a „Proféta” című ope-
rát a melynek harmadik felvonásából eddig
ki hagyatka a téli korcsolyázást.

— **Széchenyi ünnepélyt** ren-
dezt e hó 20-án igen nagy hallgatóság előtt
Brassóban az állami főreáliskola a brassói
magyar dalárda közreműködésével. A pro-
grammból kiemelkedett Rombauer Emil igaz-
gató megnyitó beszéde, melynek mély meg-
hatottsággal elmondott szava ékesen hirdette,
hogy ez ünnepély tartását igaz hazafiúi ér-
zés és nem a miniszter körrendelete sugalta.
Rombauernek magas szárnyalású beszédéhez
méltóképen csatlakoztak dr. Mikes Sándor
tanár fejtegetései Széchenyinek szerepéről
hazánk történelmében. — Kevésbé fényes
eredménytek voltak a program során
Orbán Ferencz VIII. oszt. és Cserei Aladár
VI. o. tanulók által elmondott szavalkatok.
Mindkét szavalkat elárulta a tanulók e téren-
való gyakorlatlanságát. Ugy látszik, hogy az
intézet vezetői nem tartják fontosnak a ta-
nulók önmunkásságát önképzőkör által fo-
kozni s őket ily alkalmakra az önképzőkör
által rátermettebbekké tenni. Pedig a teljes
sikerből az alkalommal csak ez hiányzott. —
Ily ünnepélyek tartattak Brassó többi ma-
gyar intézeteiben is 21-én, kivéve a r. k. fő-
gymnasiumot, melynek igazgatósága, ugy
látszik, nem tartotta szükségesnek sem a
miniszteri rendelet teljesítését, sem hazafias
érzületének — ha van nála ilyen — ily mó-
don való kifejezését.

— **Talált kincsek.** Segesvárott
most javában folyik a rozoga házak lebontá-
sa. Egy ilyen épület földszintje és emelete
között a boltajtásban — mint nekünk írják
— nagyértékű ékszereket és pénzeket talá-
tak a munkások. Különösen becses egy kö-
söntyű, mely Mária szobrocskával, drága kö-
vekkal van ékesítve. Találtak továbbá egy
régli száz ötvet domborművekkel, ezüst csatot,
boglárokat, Bethlen Gábor és Báthory Zsig-
mond és Kázmér lengyel király idejéből való
ezüst pénzeket, 1 Lipót és Mátyás király
korából való ezüst pénzeket, 1 Lipót és Má-
tyás király korából való aranyérmeket stb.
Horváth László kir. tanfelügyelő jegyzőköny-
vet vétetett föl a leletről, melyet a kaszinó-
ban ki fognak állítani.

— **Furcsa véletlen.** A párisi „Lo-
hengrin” előadást meghallgattak azok is, kik
leghevesebben elleneztek a „Lohengrin” szin-
rehozatalát. Igaz, hogy akaruk ellenére. A
rendőrség tudvalevőleg az operaház előtt za-
vargók közül ugyanis ezeregyezüven em-
bert letartóztatott és az operaház tag pin-
cehelyiségébe zárt el. E rögtönzött börtön
csak vékony falal által levén, elválasztva a

mélyen fekvő zenekartól, a hevesvéri „Lo-
hengrin” ellenzők az egész zenét elejétől
végig élvezték, még pedig ingyen, holott benn
a teremben 4-600 frankot is fizettek né-
melyek ugyanezen élvezetért. A letartóztatottak
különben is vigan töltötték az estét. Vala-
hányszor új foglgy érkezett, a „Marseillaise”-
sel fogadták és sorba ölelkeztek vele.

— **A háboru.** Az orosz állam 600
millió kölssönére a francziu kormány ked-
vező választ adott. E szerint a 600 milliót a
francia nép írja alá.

— **Pálmai Ilka férjhez ment.**
Pálmai Ilka férjhez ment Kinsky Zdenko
grófhöz. Az esküvő egész csöndben Bécs mel-
lett Hintóbrüllben volt. A grófné a Theater
an der Wien tagja maradt s legközelebb föl-
lép egy új operettben.

— **Párbaj.** Hentaller Lajos orsz. kép-
viselő pisztolypárbajt vívott Bényei István-
nal a színészegyletlet igazgatójával. Mind-
ketten sértetlenek maradtak.

— **Fejedelmek gyűjteményei.**
Ismeretes dolog, hogy a walesi herczegnek
nagybecsű pipagyűjteménye van, melynek
gyarapításán és minél teljesítésén még min-
dég szorgalmasan fáradozik. Anglia jöve-
ndőbeli királyi ezen kedvtelisével nem áll el-
szigetelten az európai fejedelmek között. A
czár szívesvédelesen gyűjt levél-bélyegeket és
ragadozó madarak tojásait, Vilmos császár
autografokat gyűjt, ugyanazt teszi a romá-
niai és a svéd király, az olasz királyné is-
mét gyűjteményt rendezet a valamikori fe-
jedelmek ált. l. viselt keztyűkből és cipők-
ből. Így gyűjteményében vannak cipők me-
lyeket Mária-Antoinette, Mária-Stuárt, Jozef-
in császár, Anna angol királynő és Katalin
czárrónő viseltek — ez utóbbiakat Szt.
Pétervárról hozta számára a nápolyi herczeg.

— **Nyilvános számadás.** A ko-
lozsvári „Kossuth ünnep” rendező bizottsá-
gának 1891 szept. 15-én tartott ülésének
határozatából, egyleti elnökségünk 28 ft 75
krt vett át — mint Kossuth Lajos nagy ha-
zánkfia névnapja alkalmából megtartott ün-
nepély tiszta jövedelmét, — azon kikötéssel,
hogy ez összeg az iparos agglomerház javára
fordittatván „Kossuth Lajos alapítvány” czi-
men külön kezeltessek. A mikor a rendező
bizottságnak 28 ft 75 krt tevő alapítványát
nyilvánosan is nyugtázom, ugyanakkor ked-
ves kötelességet teljesítik, midőn e hazafias
nagyelköltéséget egyleti választmányunk ne-
vében halás köszönetemet fejezem ki, jövőre
pedig kérem egylettik által megalapítando
agg menház alapjának gyarapítására ez ün-
nepély rendező bizottság nagybecsű támo-
gatóását. Kolozsvárt szept. 19-én. A kolozs-
vári iparos egylet választmánya nevében
Balázs K. József egyli. titkár.

Szerkesztő üzenete.

M D. urnak helyt. Közleményeit mindig szíve-
sen vesszük. F. E-nek Debreczen. Várjuk az igért le-
veleket Pirosnak M. Várhely. Az olyan kényes ter-
mesztetű ügyet nem lehet a nyilvánosság terén tár-
gyalni Nemonak — helytt. Kár bántani szegényt. Csak
megtiszteltetés lenne rá nézve, ha a lap is figyelembe
venné.

Idegének Kolozsvárt.

(Szeptember 22)

Központi szálló.

Sperger Ferencz bírtokos Szt.-Demeter, Szintai
János gazdatiszt Alsó Hendvai, Schöffler Luisz keres-
kedő Bukovina, Nagy Péter gazdatiszt Alsó Hendvai,
Török Antal bírtokos N.-Enyed, Broz Alajos m. k. er-
dész Abrudbánya, dr. Radó Ferencz ügyvéd N.-Várad,
Rapaport József Herman Sándor utazók Lukács Béla
minist. tanácsos Bpest, Imecs Jakab kanonok Gy.-Fe-
hérvár, Molnár János plébános Gyergyó Ujfalu, Neu-
man cs k. hadnagy N. Szeben

Blaizini szálló.

Möller N. plébános Markovics Gyula utazó dr.
Wagner Gábor ügyvéd Brassó, Miklósi József ref. pap
Páncsleles, Simai Gergely bírtokos Sz.-Ujvár, Varga
György bírtokos Harasztos, Losoneczné vendéglősné
Doboka, Harmath Gergely Torda, Boros Elek Maros
Vásárhely Turóc István bírtokos Radnóth, Szilágyi
Károly bírtokos Szentivány.

Nemzeti szálló.

Weisz M. magánzó Debreczen, Fibig Oszkár utazó Kat-
tel, Pauer János akad. tanár Selmecsbánya Boszkosny
Elek árvaház igazg. N. Szeben, Sánta János lelkész
M. Igen, Betegh Ferencz bírtokos Gyéres, Dr

Hirdetések.

Sz. 3059—1891.

873. (2—3)

Pályázati hirdetmény

Kolozsvármegye Teke nagy községben 300 frt fizetés és 50 frt lalkbérrel rendszeresítést **aljegyzői állás** választás utján betöltésére pályázatot hirdetek.

Pályázni kívánók az 1883. évi I. t.-cikk 6. §-ban körülírt minősítésen kívül még a német és lehetőleg a román nyelvben is jártasságukat bebizonyítani kötelesek.

A választás a község házában folyó évi Október hó 10-én, délelőtt 9 órakor fog megkezdetni; a pályázati kérvények csak Október hó 9-ig bezárólag fogadtnak el.

Tekei járás főszolgabírájától,

Teke, 1891. évi Szeptember hó 18-án.

DÓZSA,
főszolgabíró.

Sz. 1889—1891.

878. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A tekei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy ügy. Késmárky Elek tekei lakos, mint néhai Harsa Liera hagyatéka ügygondnoka végrehajtónak Harsa Péter szász-pénteki lakos végrehajtást szenvedő elleni 436 frt 25 kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben a kolozsvári kir. törvényszék (a tekei kir. járásbíró) területén levő és a faragói 40. sz. tjkvben foglalt és Harsa Péter által az 1888. évi május hó 11-én megtartott bírói árverésen megvett: A 1, 3, 6. és 11. rendszám alatti ingatlanokra, u. m.: 1. rendsz. 272, 273. hrsz. 203 frt 50 kr.; 3. rendsz. 459. hrsz. 162 frt 55 kr.; 6. rendsz. 735b. hrsz. 45 frt 42 kr.; 11. rendsz. 1482, 1485, 1486. hrsz. 53 frt 52 kr. becsárban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi Október hó 8-ik napján délelőtt 10 órakor Faragón, a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tekén, 1891. évi július hó 11-ik napján.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

GÁÁL,
kir. aljársbíró.

Eladó

egy 3 $\frac{1}{2}$ lóerejű

gőzcséplő-készlet

SIMONFFY ISTVÁN

gépgyáros urnál,

KOLOZSVÁRTT.

870. (3—3)

Őszi és téli női öltönyökből nagy raktár!

FINOM DIVAT-ÜZLET FŐTÉR, GR. TELEKY-HÁZ KOLOZSVÁRTT.

Engedve a többfelől hangoztatott azon óhajtnak, hogy üzletemet tovább folytassam, van szerencsém az igen tisztelt nagyrődemű közönségnek jelenteni, hogy elhatároztam — hatósági engedély mellett

egy merőben új DIVAT-ÜZLETET nyitni és pedig régi helyiségemben. előbbi solid elvem szerint szabott ár mellett.

Új üzletem a kor igényeinek megfelelőleg lett berendezve; úgy, hogy a főváros hason üzleteivel egy újdonság, mint olcsó árak, valamint solid kiszolgálás tekintetében is a versenyt kiállja.

Hogy divat-üzletem teljes legyen: **finom kész női öltönyökkel** is elláttam, valamint megrendelésre **női ruhák elkészíttetését** a legutolsó divat szerint elvállalom; ennek vezetésével előnyösen ismert volt helybeli kereskedő **MERZA GERŐ** urat nyertem meg, ki e szakmában tökéletes jártassággal bír.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölk. — Ruha megrendelésnél egy jól álló derék és az alj előmérete beküldése elég. —

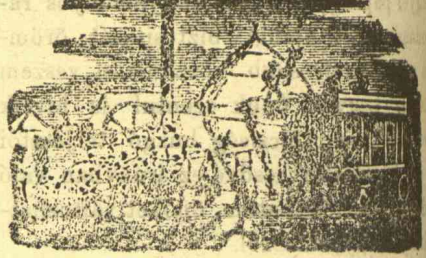
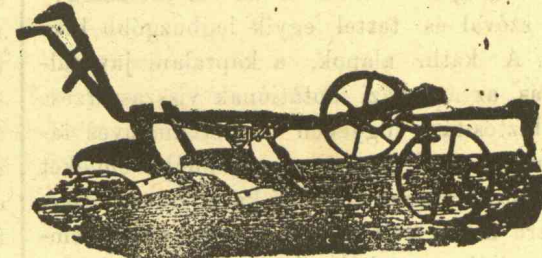
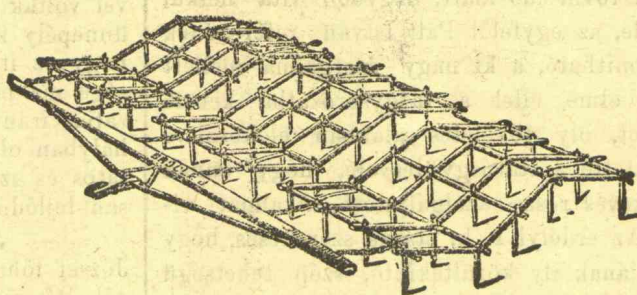
Az eddigi irányomban tanúsított szíves pártfogást új vállalatomhoz továbbra is kérem

kiváló tisztelettel

Gámentzy János.

876. (2—10)

Francia mosó Barchentek, Flánelek, Vászón, Chifon, asztalneműek és nagy kendőkből nagy raktár.

Gazdasági gépek nagy választékban.

CSÉPLŐGÉPEK, ROSTÁK, Trieur, Törökbuza-morzsoló, Szecskavágó, Répavágó, Daráló, Borsajtó, Eke, Borona, Szénagyűjtő stb. stb.

legolcsóbb árak és kedvező fizetési feltételek mellett.

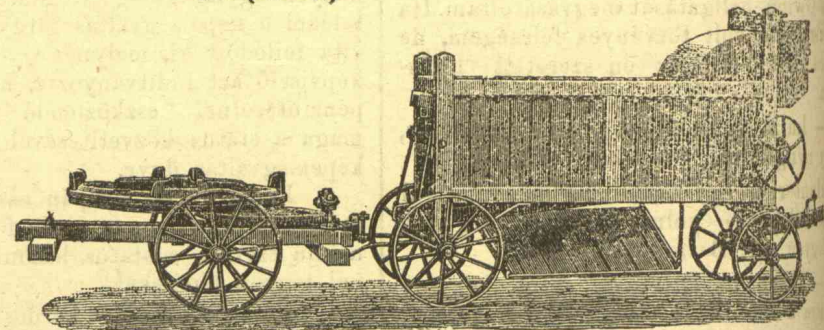
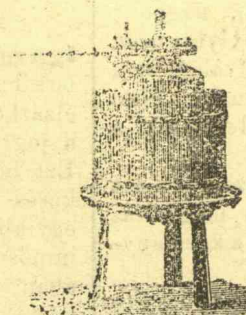
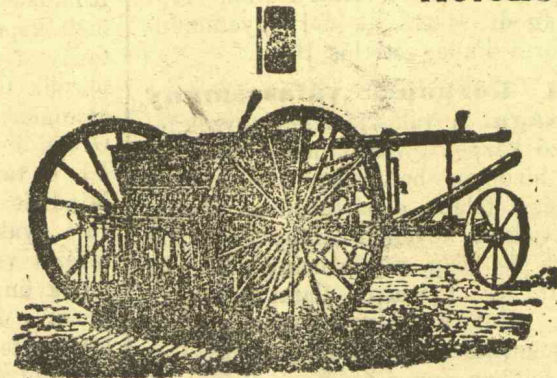
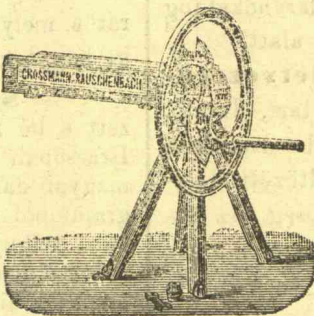
GABONA-ZSÁKOK.

TAUFFER FERENCZ

UTÓDÁNÁL,

Kolozsvártt, belközép-utca 6. szám.

622. (29—x)

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

VÉGE LADÁS

ÜZLETFELOSZLÁS MIATT

A VOLT „MERZA GERŐ”-FÉLE

NŐI DIVATÁRU ÜZLETBEN (Főtér)

feltűnően olcsó árakban.

ÁRJEGYZÉKI KIVONAT.

Duplaszéles ruhakelmék:

Csikos kammgarn	ezelőtt — 70 kr., most — 40 kr.
120 cm. Himalaya	1-40 " " — 80 "
Steier loden	— 90 " " — 45 "
Fekete kelmék	1-40 " " — 90 "
" "	1-10 " " — 70 "
" "	1-80 " " — 130 "

Esőköpenyek, téli felsők féláron.

Rendes Szidor és Testvére

EZELŐTT

Gajzágó István

női divat- és Confectio áruhaza és **női ruha-készítő műterme**

alapított 1862-ben.

MEGÉRKEZTEK! a legmeglepőbb exquisit újdonságok:

Divatkelmékben, Selymekben, Pelucheökben és

CONFECTIOBAN!!

Műtermünkben kelengyékhez készült ruhák megtekinthetők.

815. (8—x)